

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. II. An Pontifex Romanus sit Successor Petri, in Regimine
Vniversalis Ecclesiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

pore, forma regiminis (quæ est forma ipsius reipublicæ) mutari non debet.

28. Successor Petri in primatu est Romanus Pontifex.

Successor itaque Petri Apostoli in primatu Ecclesiæ est Romanus Pontifex; qui proinde est Christi Vicarius. Est assertio contra Novatores nostros indubitata de fide, quam ex professo tractarunt & demonstrarunt ij, qui Controversias hoc & præcedenti sæculo scripserunt. è quibus selectiora damus.

Primum hunc agnoscent Concilia, etiam presentibus Orientalibus celebrata. Ephesinum.

Probatur primò: quia Concilia generalia agnoscent hanc, in Pontifice potestatem: Nam Concilium Ephesinum proficitur se deponere Nestorium ex mandato Cælestini Papæ: ut patet apud Evagrimum l. 2. Histor. cap. 4.

Chalcedonense.

Chalcedonense Act. 1. 2. & 3. passim appellat Leonem Ecclesiæ universalis Episcopum. Et in Epist. ad Leogem (quæ est ad finem Act. 16.) ait: Et post hac omnia insuper & contra ipsum, cui vinea custodia à Salvatore commissa est extendit, Diolcorus scilicet (cujus loco irrepit per lapsum nomen Eutichis apud Wiggers Tract. de Pontifice n. III.) insansam, id est, contra tuam quoque Apostolicam Sanctitatem: quam nimirum præsumperat excommunicare. Quod quidem delictum gravissimè ponderat idem Concilium Epist. ad Marcianum & Valentinianum Imperatorem, quæ habetur post Act. 3.

Synodus VI. & VII.

Synodus VI. Act. 18. Summum Papam item Summi Apostolorum Principis successorem asserit Agathonem. Synodus VII. Act. 2. approbat Epistolam Adriani Papæ ad Tharastium, in qua, inter alia, dicitur: Cujus Sedes per totum terrarum orbem primatum obtinens lucet, omniumq; Ecclesiarum Des caput existit.

Lateranense sub Innocentio III.

Concilium Lateranense sub Innocentio III. c. 5. Romana Ecclesia, disponente Domino, super omnes alias ordinaria potestate obtinet principatum, utpote universorum Christi fidelium Orator & magistrus. Lugdunense sub Gregorio X. & refertur c. Ubi periculum, de Elect. in 6. Pontificem vocat Vicarium Jesu Christi, successorem Petri, Rectorem universalis Ecclesiæ, Gregis Dominici directorem.

Lugdunense sub Gregorio X.

Denique (ut ostendit Concilia quibus Græci non interfuerunt, v.g. Constantinense sess. 8. in damnatione articulorum Wiclef; Lugdunense I. sub Innocentio IV. & refertur c. 1. de Homicidio in 6.) Florentinum in Literis Unonis, definitum (inquit) S. Apostolicam Sedem & Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, & ipsum Pontificem Romanum successorem esse B. Petri Principis Apostolorum, & verum Christi Vicarium, totiusq; Ecclesiæ caput, & omnium Christianorum Patrem ac Doctorem existere, & ipsi in B. Petri pascendi, regendi, & gubernandi universalem Ecclesiam à Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse.

Florentinum.

Idem probatur ex Epistolis sanctorum Pontificum Romanorum (qui prioribus sæculis vixerunt) è quibus clarissima testimonia deprompta vide apud Bellarminum lib. 2. de Rom. Pontif. c. 14. Nonnulla ex iis infra opportunè interferentur.

His accedunt Patres. Irenæus l. 3. c. 3. post alia inquit: Ad hanc enim Ecclesiam (loquitur de Romana) propter potentioris principatum necesse est omnem convenire Ecclesiam &c. Athanasius Epist. ad Felicem Papam: Ob id vos prædecessoresq; vestros, Apostolicos videlicet præfules, in summitatis arce consistite, omniumq; Ecclesiarum curam habere præcepit, ut nobis succurratis &c. Theodoretus per hæreticos depositus atque ejectus Epist. ad Romanum Presbyterum Romanum ait: Quamobrem te precor, ut sanctissimo Archiepiscopo Leoni persuadeas, ut Apostolicam auctoritatem, jubeat, ad vestrum Concilium adire. Tenet enim sancta ista sedes gubernacula regendarum cuncti orbis Ecclesiarum. Hieronymus Presbyter Antiochenus Epist. ad Damasum: A Pastore præsidium ovium flagito. Cum successore piscatoris & discipulo crucis loquor. Ego nullum primum, nisi Christum sequens, Beatus inquit, id est, Cathedra Petri, communionem conficior. Super illam petram Ecclesiam adificatam scio &c. Non novi Vitalem, Meletium respicio, ignoro Paulinum. (En quomodo postposito Patriarcha Antiocheno, malit adherere Pontifici Romano) quicumque tecum non colligit, spergit; hoc est, qui Christi non est, Antiochus est. Augustinus Epist. 162. In qua (Romana Ecclesia) semper Apostolica Cathedra viguit principatus. Quem etiam proficitur l. i. contra duas Epist. Pelag. ad Bonifacium Papam c. i. Profer carnis de Ingratis c. 2. canit:

Sedes Roma Petri, que pastoralis honoris Facta caput mundo, quidquid non possidet armis,

Religione tenet.

Quibus similia habet Leo Papa Serm. 1. de Natviti. Apost. Petri & Pauli, Romam sic alloquens: Per sacram B. Petri Sedem caput orbis effecta latius præfideret religione divinâ, quam dominatione terrenâ &c. Victor Vicentis, lib. 2. de Persecut. Wandalica longè ante med. Ecclesiam Romanam appellat, Caput omnium Ecclesiarum. Vincentius Lyrenensis in suo Commonitorio Pontificem vocat Caput orbis.

Agmen claudat (ut plurima alia Patrum testimonia omittam) Bernardus l. 2. de Considerat. c. 8. Age (inquit) indagemus adhuc diligentius, quis sis, quam geras videlicet pro tempore personam in Ecclesia Dei. Quis es? Saccerdos magnus, summus Pontifex, tu Princeps Episcoporum, tu heres Apostolorum, tu primatus Abel, gubernatu Noë, patriarchatu Abraham, ordine Melchisedech, dignitate Aaron; auctoritate Moyses, judicatu Samuel, potestate Petri, unctione Christi.

29. Idem primatus constat ex Epistolis Sanctorum Pontificum ac testimonio Patrum.

30. Egregia sententia Bernardi has de re.

Qu. II. An Pontifex sit successor Petri in regimine Ecclesia. 119

Tu es, cui claves tradita, cui oves credita sunt. Sicut quidem & alii cali janitores, gregumque pastores, sed tu tanto gloriosus, quando & differentius utrumque praeter ceteris nomen hereditasti. Habent illi sibi assignatos greges, singuli singulos, tibi universi crediti sunt. uni unus: nec modo ovium sed & Pastorum tu unus omnium es pastor. Et tamen Calvinus hunc (quem sanctum appellat) etiam aucter in sui erroris patrocinium advocare, obiciens vitia quaedam seu abusus Curiae Romanae; quae Bernardus in l. de Confid. taxat: cum non ignoret quilibet sapiens, abusus indigere correctione, non solutione.

Accedunt testimonia Imperatorum. Nam Justinianus ex Oriente scribit ad Joannem II. (& refertur L. 9. Cod. de Summa Trinit.) nec enim patimur quidquam, quod ad Ecclesiarum statum pertinet, quod non etiam vestra innotescat Sanctitati, qua Caput est omnium sanctarum Ecclesiarum. Valentinianus item Imperator Epist. ad Theodosium Imperatorem (quae habetur inter praebulas ad Concilium Chalcedonenle) dicit: Debemus dignitatem propria venerationis B. Apostolo Petro in nostris temporibus conservare; quatenus beatissimus Romana Civitatis Episcopus, cui principatum sacerdotis super omnes antiquitas contulit, locum habeat, ac facultatem de fide, & sacerdotibus iudicare.

31. Accedunt testimonia Imperatorum.

32. Et inducitur prima tus indicia. Iurisdictio Pontificum in ceteros Episcopos.

Sive eos inducitur.

Testimoniis praemissis accedunt varia indubitata signa & exercitia hujus supremae potestatis. Nam primò in Episcopos ceterarum orbis provinciarum iurisdictionem semper exercuit Romanus Pontifex. In institutione enim seu confirmatione Episcoporum etiam potestas multis in locis relicta olim Patriarchis & Prigantibus, seu metropolitanis videatur, tamen auctoritatem quoque suam expressius alibi interpoluere Pontifices. Unde Patriarchae orientales per Pontificem confirmandi mox ab electione sua Epistolam Synodicam ei mittebant; ut videre est in Decreto Gratiani dist. 100. Videtur etiam potest. Leo Papa Epist. 84. ad Anastasium Thessalon. Episcopum Vicarium suum, & 87. ad Episcopos Africae. Cujus quoque Pontificis assensu Anatolius factus est Episcopus Constantinopolitanus, ut patet Epist. 54. ad Martinianum. Vide insuper Gregorium l. 4. Epist. 51. qui & ipse passim indicat in Epistolis se mittere Pallium, quod Archiepiscopatus insigne, diversarum Nationum Archiepiscopis.

Sive ab aliis depositos recipiendo.

Sive ab aliis depositos recipiendo.

Praeterea Romanus Pontifex Episcopos deposuit. Nam Cyprianus Epist. 67. ad Stephanum papam rogat eundem, ut per litteras Marjano Arelatenli Episcopo deposito, alius in locum substituatur. Plures etiam Orientis Patriarchas à Romanis olim Pontificibus depositos recenset Bellarminus l. 2. de Pontif. c. 18.

Depositos similiter ab Episcopatu Romanus Pontifex restituit; uti Athanasium

Alexandrinum, Paulum Constantinopolitanum, Marcellum Ancyranum à Synodo Orientis depositos, Julius I. Nam Cum (ut inquit Zozomenus l. 3. c. 7.) propter Sedis dignitatem cura omnium ad ipsam spectaret, singulis suam Ecclesiam restituit. Theodoretus Episcopatum restituit Leo Papa &c.

Secundo ad Pontifices Romanos tamquam iudices supremos ab Episcopis omnium nationum semper recursum fuit, etiam via appellationis. Summum imperium paves cum esse constat, ad cuius tribunal Provocatur, inquit ipse Calvinus l. 4. Inst. c. 7. §. 9. De hoc jure appellandi extant duo canones, scilicet quartus & quintus Concilii Sardicenis; quod legitimum fuit ac generale, sed quasi appendix Niceni, sub cuius proinde nomine quandoque Canones hujus Concilii citati reperiuntur. Vide Binnum in Praefat. ad D. Concilium. Sic ad Leonem Papam appellarunt S. Flavianus Episcopus Constantinopolitanus, & Theodoretus Episcopus Cyri, quem vide Epist. ad Leonem Papam. Similiter ad Innocentium I. appellavit Chrysothomus à Theophilo depositus; qui Epist. 1. ad Innoc. ait: Obsecro, ut scribas, quòd haec tam iniquè facta non habeant robur: illi autem, qui iniquè egerunt, poena Ecclesiasticarum legum subiacent &c. Petit tamen Epist. 2. ne inimicos suos, etsi meritos, excommunicet. Similiter Athanasius iniquè depositus appellavit ad Julium I. idque ad huc ante Concilium Sardicense, uti testatur initio Apologia 2.

33. Appellati quoque fuit unde quaque ab Episcopis ad Pontificem.

Ipsi quoque Haeretici hanc viam noscentes inire tentarunt. Nam Marcion à proprio patre Ponti-Episcopo Excommunicatus, Romam spe absolutionis obtinendae venit, teste Epiphano Haeresi 42. Felicissimum & Fortunatum à Cypriano excommunicatos appellasse, aut sine appellatione (d) qua Pamela in Notis non satis constat) ad Cornelium Papam recurrisse, constat ex Cypriano Ep. 55. Similiter Basilides in Hispania depositus appellavit ad Stephanum Papam, ut patet ex Cypriano Ep. 68. Neque ibi reprehendit Cyprianus hunc recursum, quasi non esset per se loquendo fas appellandi ad Pontificem; sed quod detestis, etiam ex propria confessione, ut de Basilide refert, criminibus, ac iudicatis, absque specie dubitationis iustis, Romam criminosis currerent animo doloso, speque impnendi Pontifici adeò distanti, ac suos iudices, non minoris utique quam ad tale iudicium par erat sufficientiae & auctoritatis (quod solum intendit Cyprianus Ep. 55. non autem eos aequare Pontifici) divexandi. Unde Ep. 68. ait: Neque enim tam culpandus est ille (Stephanus nimirum qui sanè seculo jure appellandi ad Papam fuisset vel maxime culpandus) cui negligenter obreptum est, quam hic execrandus, qui fraudulenter obrepsit.

Atque ut pluribus non sit opus Exemplis, pro sine sufficiat illud Leonis Papa Ep. 89. ad Viennensis Provincia Episcopos scribentis: Nobiscum vestra Fraternitas recognoscat Apostolicam Sedem, pro sui reverentia, a vestra etiam Provincia sacerdotibus, innumeris relationibus esse consultam, & pro diversarum (quemadmodum veteris consuetudo poscebat) appellatione causarum, aut retractata, aut confirmata fuisse iudicia.

34. Idem Concilia indixerunt, praesiderunt illis, confirmarunt. Iustiones Episcopis delectant.

In Canonibus dispensant.

Imperatorum in Oriente degentes Episcopos excommunicant.

35. Alii habuerunt suos Vicarios.

36. In dubiis ad ipsum velut supremum iudicem undique recurrunt pro respon-

Tertio Romani Pontifices indixerunt etiam antiquitus Generalia Concilia, iis per se aut Legatos praesiderunt, acta, petentibus Conciliis, confirmarunt, interdum pro re nata resciderunt, ut ante dictis liquet.

Quarto litteras ad universos Episcopos, & ad Imperatores tamquam superiores direxerunt, Ordinationes & iustiones dede- runt, ut videre est in Epistolis Pontificum apud Bellarminum l. 2. c. 14. & 19. Idem est de dispensationibus in Canonibus Ecclesiasticis, ut patet apud Gregorium l. 12. Ep. 31. & Gelasium Epist. 9. Item de Censuris. Nam Gregorius III. excommunicavit Leonem Imperatorem Graecum teste Zonara in vita Leonis Isauri. Innocentius I. Arcadium & Eudoxiam ob non restitutum Chrylostomum; ut patet ex ejus Epistola apud Nicephorum l. 13. c. 34. Victor I. (teste Eusebio l. 5. c. 24.) excommunicavit Asianos nolentes acquiescere ordinationi de non celebrando Pascha more Judaeorum quartadecima die primi mensis. Quod factum fuit prudenter, etsi a nonnullis, ipsoque Irenaeo, improbatum, non quasi excedens potestatem, sed quasi imprudens.

Quinto, Romani Pontifices passim habuerunt alibi suos Nuntios sive Vicarios, sic tamen ut graviore causas ad se deferri vellent. Sic Leo I. habuit Anastasium Episcopum Thessalonicensem Vicarium per Orientem, ut patet ex Epist. 84. Hormisdas Salustium per Hispaniam, ut patet ex Epist. ad Eupadem. Gelasium Episcopum Constantinopolitanum, ut patet ex Epist. ad Episcopos Dardania, Gregorium Episcopum Arelatensem per Gallias, ut patet ex l. 4. Epist. 52.

Sexto, occurrentibus dubiis aut quaestionibus in fide aut moribus ex diversis orbis plagis ad Pontificem recursum semper fuit, tamquam ad supremum iudicem & oraculum, atque ab eo responsa petebantur. Unde Hieronymus Epist. ad Gerontiam Viduam de monomachia: Ante annos plurimos, cum in Chartis Ecclesiasticis iuvarem Damasum Romanum Orbis Episcopum, & Orientis atque Occidentis Synodis consultationibus responderem &c. Idemque Damasus Epist. 5. ad Episcopos Numidae: Quae quae possunt aliquam recipere dubitationem, ad nos tamquam ad caput, ut semper fuit consuetudo, deferre non desinatis. Syricus Epist. ad Himerium Episcopum Tar-

raconensem c. 15: Explicavi vos, ut abitorum universa quae digesta sunt in querelam, & ad singulas causas, de quibus per scriptum nostrum Basilianum presbyterum ad Romanam Ecclesiam, utpote ad caput sui corporis, retulisti &c. Et Augustinus Epist. 92. ad Innocentium cum Concilio Milevitano rogat eum: Magnis periculis infirmorum membrorum Christi pastoralem diligentiam, quasumus adhibere digneris; coercendo scilicet Pelagianos Palaeistinam & Africam infestantes. Innocentius autem Epist. ad Concilium Milevitanum (quae est 93. apud Augustinum) diligenter, inquit, & congrue Apostolico consilii honori. Honoris (inquam) illius, quorum... sollicitudo manet omnium Ecclesiarum: antiqua scilicet regula formam secuti, quam toto semper ab orbe mecum nobis esse servatam. Concilium quoque Carthaginense litteras ad eum direxerat. Ad quas respondens Epist. 91. apud Augustinum Romanam Sedem vocat fontem & Caput omnium Ecclesiarum. De his porro Innocentii Epistolis agens Augustinus Epist. 106. ad Paulinum ait: Ad omnia nobis ille rescripsit eodem modo, quo fas erat, atque oportebat Apostolica Sedis Antistitem.

Septimo de ipso Pontifice nemo potest judicare, quoniam prima Sedes a nemine judicatur; juxta constantem Conciliorum veterum sententiam. Vide ante dicta.

Octavo Romani Pontifex semper habuit curam generalem de conversione Infidelium & propagatione Ecclesiae ac fidei Christianae. Sic Gregorius I. misit Augustinum in Angliam, Gregorius II. Bonifacium in Germaniam, Caelestinus I. Palladium in Scotiam, & alijs temporibus alij Pontifices miserunt plantatores Evangelij, praesertim Religiosos, ad terras Infidelium, & novissimè in Japoniam, & Americam seu novum orbem.

Denique probatur ratione Theologica. Primo: quia cum constet perennare debere Petri primatum, nulli potest is cum apparentia adscribi, nisi Romano Pontifici: neque aliquis praeter ipsum, primum & generalem Ecclesiae cura umquam sibi adscripsit, aut aspiciam alteri ab alijs adscripta fuit. Et quidem de solo Antiocheno Episcopo posset quis cogitare, ei usque primatum deberi, veluti successori petri. Porro tantum abest, ut nequidem sit habitus primus post Romanum Pontificem Patriarcha, sed illum praecesserit, etiam tempore Niceni Concilij, Patriarcha Alexandrinus, etsi non sit Sedes alicujus Apostoli, sed Marci Evangelistae. Ratio autem est, quod Petro relinquente Sedem Episcopalem Antiochenam Accedi tantum potuerit in illa speciali Cathedra: cum Petrus adhuc retineret tunc regimen universalis Ecclesiae, non detur autem locus successioni, nisi locus vacet per cessionem, & dispositionem aut mortem.

37. Pontifex ob suam praeminentiam nemo potest judicare. Idem semper curam habuit propagandae fidei.

38. Accedit ratio Theologica.

Cum primatus non detur Cathedrae Antiochena.

Qu. II. An Pontifex sit successor Petri in regimine Ecclesie. 121

mortem. Assumens itaque dein Petrus Sedem Romanam, & in ea regimen simul universalis Ecclesie usque ad mortem retinens, successorem consequenter habuit in primatu Ecclesie eundem, qui erat successor in Episcopatu Romano.

Deinde non potest assignari cum fundamento tempus, quo primò cæperit primatus Pontifici Romano adscribi, quin possit ostendi illum in Pontifice antè hunc esse agnitus, usque ad ipsum B. Petrum. Estque incredibile Ecclesiam toto tempore errasse in tam gravi re, agnoscendo scilicet caput, quod verè non est tale.

39. An Petrus Romæ sedes & obiectus.

Hæretici porrò nonnulli ex invidia primatus Romani splendidissimum mendacium finxerunt, Petrum scilicet Romæ numquam fuisse, neque Ecclesiam Romanam fundasse, aut Episcopum ibi fuisse, denique ibi mortuum non fuisse. Verum repugnat tota antiquitas: uno enim ore omnes veteres Historici & patres asserunt oppositum: immo quotquot de morte Petri scribunt (quorum sententiam Probat universus Orbis Christianus, & Ecclesia in Hymno de Apostolis Petro & Paulo) asserunt Romæ martyrio coronatum; ubi proinde usque ad mortem reledit, non desertâ aut translata aliâ Sede suâ. Unde Romana Sedes à Patribus unâ voce Petri Sedes seu Cathedra vocatur; & Romani Episcopi successores Petri, sedereque in Petri Cathedra dicuntur. Unde Prosper Carm. de Ingratis Canit.

Cur Paulus enim in Epistola ad Romanos specialiter non salutari.

Sedes Roma Petri, que pastoralis honoris facta caput mundo &c.
Nec refert, quòd Paulus scribens ad Romanos non iusserit salutari Petrum. Alias enim pariter sequitur Joannem non fuisse Episcopum Ephesi, utpote quem Paulus in Epistola ad Ephesios non iussit specialiter salutari; neque Jacobum Episcopum Jerosolymorum, quia non fit mentio eiusdem in Epistola ad Hebræos. Itaque facile potuit subesse ratio non salutandi Petrum, v. g. quòd Petrus eo tempore Româ per edictum Claudii pulsus, eò nonnum redierat, conscio saltem Paulo (assiliâ ipse Petrus composuisset questionem, ob quam Paulus movebatur ad scribendum) occupatusque eras in Evangelio disseminando, non uno scilicet loco consistens. Vide fuscè Bellarminum l. 2. de Pontif. usque ad c. 12.

40. Ex concessione Principum proventum Primatum hæretici mittuntur.

Obijciunt I.R. Romani Pontifices obtinuerunt primatum ex institutione Constantini magni, ex C. Constantinus. d. 96. Aut certe (ut Lutherus somniat) ex delatione Constantini IV. teste Platina in vita Benedicti II. Aut denique (ut Calvinus) ex dono Phocæ Imperatoris primatû in Græcos obtinuit. Hic enim (ut ait Beda l. de sex atatibus ad annum mundi 4557.) rogante Papa Bonifacio statuit Sedem Romanam & Apostolicam Ecclesiam caput esse omnium Eccle-

siarum, quia Ecclesia Constantinopolitana primam se omnium Ecclesiarum scribebat. In Gallos autem & Germanos primùm à Pipino, dein à Carolo magno Pontifici datum esse primatum, contendit idem Calvinus l. 4. c. 7. §. 17.

Resp. Constantinum non instituisse, sed approbasse, declarasse, & suâ sanctione observari iussisse præminentiam & auctoritatem Pontificis Romani, dudum præexistente ex institutione Christi, prout eodem Canone (quem nihilominus supposititium esse contendunt Lutherani & Calvinistæ) fatetur Constantinus, tribuens plura jura temporalia Romæ Ecclesie, imperiumque transferens, quoniam (inquit) ubi principatus sacerdotum & Christiana Religio caput ab Imperatore caelesti constitutum est, justum non est, ut illic Imperator terrenus habeat potestatem.

Quid ordi-averit de eo Constantinus Mag- nus.

Constantinus IV. (quem alii III. vocant) nil egit de primatu, sed de electione, circa quam cum jus se habere crederet, usurpatum à prædecessoribus, sanctitate Benedicti II. permotus, sancivit, ut Clerus Romanus deinceps liberam haberet electionem, citra cujusvis alterius auctoritatem. Sic Platina in vita Benedicti II.

41. An vel quid Constantinus Pogonatus.

Phocas quidem sancivit id quod Beda scribit; at non aliquid novi tribuendo, sed quod Pontifici jam olim competebar declarando & asserendo, superbiâque Episcopi Constantinopolitani, qui se Romano Pontifici æquare volebat, compeccendo. Alioquin Gregorius annis circiter quinque ante Phocæ imperium l. 7. Epist. 63. scribit: De Constantinopolitana Ecclesia quod dicunt, quis eam dubitet Sedis Apostolicæ esse subjectam? Quod subdit assidue profiteri Imperatorem, & Eusebium ejusdem Sedis Episcopum. Et dudum ante Gregorium Valentinianus Imperator Epist. ad Theodosium; & ante Valentinianum Justinianus Senior Epist. ad Joannem N. & ante, alii Græci, Zozomenus, Theodoretus, Albanasius & alii idem professi sunt; ut patet ex testimoniis præallegatis.

Quid Phocas.

Æquè frivolum & falsum est, quod Calvinus (qui alia splendida mendacia suæ narrationi admiscet) de Pipino & Carolo è suo cerebro effinxit, sine alio anteriori auctore, qui fidem faciat. Sanè S. Bonifacii Epist. ad Zachariam Papam, scriptâ tempore Carolomanni, multimodè subjectione Germanorum ad Pontificem declarat. Et meritò: Cum (teste Beda l. 2. Hist. Angl. c. 1. qui circiter centum annis Pipinum præcessit) Gregorius in toto orbe gereret Pontificatum, ducentis ferè ante Pipinum annis. Qui proinde vices suas in Galliis committit Episcopo Arelatensi, præcipiendo, ut graviore causas ad Sedis Apostolicæ judicium referat. Et Leo Papa (qui 350. annis Pipinum antecessit) Epist. 89. ad Episcopos Provinciæ Viennensis in Gallia exerci-

42. Mendacium Calvinii primatum in gallos & germanos referentis in Pipino & Carolomagno concessione refellitur.

tium jurisdictionis Apostolicae in Consultationibus & appellationibus patenter ostendit & quidem facta mentione ceteris consuetudinibus. Et *Cyprianus* (qui amplius 500. annis *Pipinum* praecessit) *Epist.* 67. rogat *Stephanum* Papam, ut *Arelatensem* Episcopum deponat, & alium substituat.

43. Arguitur esse referendum in Concilio aut Consensum Apostolorum.

Objicitur I. Saltem Primatus est Romanis Pontificibus datus per Concilia generalia, ut colligitur ex *Novella* 131. *Justiniani* & aliis Auctoritatibus, eo quod nimirum Roma esset Sedes imperii. Propter quod translata Sede Imperii concessa est *Constantinopolitano* Episcopo primatus post *Romanum* in *Concilio Chalcedonensi Act.* 16. Unde etiam in solum morem seu consuetudinem id refertur a *Concilio Niceno Can.* 6. Ante quod sane sibi quisque vivebat, & ad Romanam Ecclesiam parvus habebatur respectus, teste *Aeneas Sylvio* (qui postea *Pius II*) *Epist.* 301. ut citat *Illyricus*. Aut certe si non in Conciliis, certe ipsorum Apostolorum ordinationem iste primatus Romanae Ecclesiae est referendus, qui ita voluerunt, ut habet *Julius I. Epist.* 1. & ante ipsum *Anacletus Epist.* 2. dicens: *Ceteri Apostoli, cum eo, Petro, pari consortio honorem & potestatem acceperunt, ipsamque Principem suum esse voluerunt.*

Falsissimum est oriri ex Concilio.

Resp. S. Romana Ecclesia nullis Synodis constituta ceteris Ecclesiis praelata est, sed Evangelica voce Domini & Salvatoris nostri primatum obtinuit; ut loquitur *Gregorius* in Concilio septuaginta Episcoporum, & clarissime patet ex probationibus praemissis. Primatum istum Concilia solum declarant (quo termino utitur *Joannes II. in Epist. ad Justinianum*) asserunt, & quantum in se est confirmant. Alioquin ista privilegia huic S. Ecclesiae a Christo donata sunt, a Synodis non donata sed celebrata & venerata &c. ut loquitur *Nicolaus I. Epist.* 8. Longe postmodum *Michaelis Imperatorem*.

Habitum ab his Consideratione ubi Imperialis.

Quare falsissimum est & refellitur a *Leone Papa Epist.* 54. ad *Marcianum*. *Gelasio Epist.* ad *Episcopos Dardaniae* concessum fuisse a Patribus primatum ob hoc, quod Roma esset Civitas Imperii. Sane etiam plures aliae Civitates, v. g. *Mediolanum*, *Nicomedia* &c. multo tempore fuere Sedes Imperii, nec tamen Episcopis earum concessere Patres ullum primatum. Decretum Concilii Chalcedonensis primo absentibus, Dein repugnantibus Legatis Papae stabilitum constat ex non uno loco Leonis Papae fuisse rescisum per eundem, etsi enixe postulata ab eo esset per litteras Concilii (quod ipsum est manifestum superioritatis signum) illius Decreti confirmatio.

44. Canon VI. Synodi Nicena declaravit.

Canon VI. Niceni Concilii (prout hodie circumfertur) caret initio hoc: Ecclesia Romana semper habuit primatum: mos autem perduret &c. Sic enim hunc Canonem citavit *Paschasius* Legatus Leonis Papae in *Concilio Chalcedonensi Act.* 16. quo lecto,

& auditis ceterorum votis seu depositionibus, Judices dixerunt: Parendum omnem quidem primatum & honorem praecipuum secundum canones, antiqua Roma Deo amantissimo Archiepiscopo conservari. Sic etiam ex Graeco vertit ante annos mille & centum *Dionysius Exiguus*, legiturque ita in valde vetusto Codice Abbatiae S. Vedasti *Atrebari*, teste *Pamelso* in *Not. ad Cypr. de Unit. Ecclesia n.* 14. Aliunde etiam constat *Canones Nicaenos* esse jam olim mutilatos. Verba porro subsequencia Canonis, in quibus statuitur, ut juxta morem antiquum Episcopus Alexandrinus habeat omnium potestatem in *Aegypto*, *Lybia* & *Pentapoli*, quoniam quidem & Episcopo Romano parilis mos est, seu quoniam talis est Episcopo Romano consuetudo; subintellige, permittendi hanc potestatem Episcopo Alexandrino, seu regendi istas provincias per ipsum; prout intellexit *Nicolaus I. Epist. ad Michaelis Imperat.* Nec alia vero similis Expositio appareret, ut videre est apud *Bellarminum* l. 2. c. 13.

Aeneas Sylvius (qui *Epist. cit. ad Martinum Majer*, mihi 228. *Bellarmino* autem 288. totus est in probando primatu tamquam proveniente ex institutione Christi) significat ob persecutionem fuisse Episcopos coactos sibi vivere, non tantum respiciendo ad Ecclesiam Romanam, veluti eo tempore magis impediam. Constat tamen ipsos etiam ante *Nicaenum Concilium* exercuisse & ostendisse suum primatum; neque respectum adeo exiguum erga ipsos habitum fuisse. Denique Apostoli voluerunt, approbando & declarando, non instituendo, Primatum esse penes Petrum. Alioquin S. Romana & Apostolica Ecclesia non ab Apostolis, sed ab ipso Domino Salvatore nostro primatum obtinuit, sicut ipse *B. Petrus* Apostolo dixit Tu es Petrus &c, ut exprimit idem *Anacletus Epist.* 3.

45. Verba Aeneae sylvii explicatur.

Quo sensu Apostoli voluerunt Petrum esse suum Principem.

Objicitur III. *Gregorius Magnus* l. 4. *Epist.* 32. & alibi valde reprehendit nomen Episcopi universalis, dicens esse nomen blasphemiae, profanum & sacrilegum, ideoque neminem e Praedecessoribus eo uti voluisse, tametsi in Concilio Chalcedonensi ob honorem S. Petri fuisset oblatum.

46.

Resp. Dupliciter potest aliquem dici Episcopum universalem. Primo, ut ceteri non sint veri Episcopi, sed solum vicarii alterius, qui sic vocaretur. Prout Nuntii Apostolici sunt Vicarii Papae in suis Nuntiaturis. Et hoc sensu *Gregorius supra* intelletur istud nomen. Unde *lib. 4. Epist.* 38. deplorat, quod Episcopus *Constantinopolitanus* istud nomen sibi arrogans, solus appetat appellari Episcopus. Nam si unus universalis est (inquit l. 7. *Ep. 69. ad Eusebium*) restat, ut vos Episcopi non sitis. Vide etiam l. 4. *Epist.* 36.

Nomen Episcopi universalis quo sensu improbandum, & ne dispute quidem tribuendum.

Secundo potest accipi, ut sit idem, quod Episcopus habens generalem curam universalis

47. Quo sensu

idem sed
soli compa-
rat.

A Gregorius
cur non u-
surpatum.

An impro-
batum.

falis Ecclesie, sic ut ceteri Episcopi sint quidem ei subordinati, tamen Fratres, Collegæ & verè Episcopi ac Pastores suarum Ecclesiarum. Et hoc sensu nomen istud optimè convenit Romano Pontifici, utpote propriè expressivum muneris ejusdem. Et quamvis ob novitatem & ad cautelam ac periculum mali intellectus vir humilis S. Gregorius eo uti noluerit (qui potius se servum servorum Dei nominavit) tum etiam ad magis efficaciter retundendam arrogantiam Episcopi Constantinopolitani, cui ne hoc quidem sensu nomen istud competeat: tamen ignorare non potuit Gregorius istud in tali acceptione Pontifici competere, immo in æquivalenti à Prædecessoribus usurpatum: cum Sixtus I. Epist. 2. Victor I. Epist. 1. Stephanus I. Epist. 2. & Leo Papa Epist. 54. 62. 65. & 97. se scribant Episcopos Ecclesie universalis (quod coincidit quo ad rem cum nomine Episcopi universalis posteriori sensu accepto) neque etiam improbet Gregorius factum Concilii Chalcedonensis (quod pro sancto habet) nomen istud Leoni Papæ offerentis, adeoque censentis ei bono sensu convenire; quod in variis quoque Epistolis, quæ in dicto Concilio leguntur Leoni Papæ tribuitur. Adde ipsam Gregorium tot locis exaggerare & usurpare jurisdictionem universalem, & asserere superioritatem etiam in ipsam Sedem Constantinopolitanam, ut ipso facto convinctur agnovisse, quòd nomen hoc sensu intellectum Papæ competat. Unde Epist. 32. cit. ait, *Cunctis Evangelium scientibus liquet, quòd voce Dominica Sancto & omnium Apostolorum principi Apostolo Petro totius Ecclesie cura commissa est. . . . Ecce. . . . Cura ex totius Ecclesie & principatus committitur, & tamen universalis Apostolus non vocatur; sensu scilicet prius improbat, ut alii non sint pariter Apostoli, etsi Petro inferiores.*

Diana interfuit. Itaque Vicarius seu vices gerens alterius principalis in suo munere permanentis, ex eisdem concessione, est eo inferior, & substitutus minister; quo sensu Pontifex est Vicarius Christi. At vices gerens alterius, in munere suo deficientis, ratione successionis, est æqualis cum eo; prout Pontifices sunt Vicarii S. Petri, immo & Prædecessorum, juxta illud Cypriani Epist. 67. ad Stephanum Papam: *Qui Vicarius & Successor eorum Cornelii & Lucii factus es.* Unde Philippus Præbyter, scdis Apostolicæ legatus To. 2. Concilio Ephesini c. 16. de Cælestino Papa dicit, quod sit S. Petri Ordinarius successor & Vicarius. Et Bernardus, qui Epist. 183. Pontificem vocat Vicarium Petri, l. 2. de Consid. c. 8. eundem appellat Vicarium Christi, & potestate Petrum. Itaque vices Christi gerit ex ejus concessione, Petri ex successionem. Quamvis quia Petrus etiam munus meritis & protectione sua intendit Ecclesie, & eam impropiè regit (uti interdum infinuant Patres) consequenter etiam ejus adhuc quasi gubernantis Vicarii impropiè dici possent Pontifices.

Notandum etiam nomine Sedis Apostolicæ absolute posito intelligi Romanam juxta phrasim Veterum, signanter Augustini Epist. 106. (etsi alioquin etiam Antiochena, Hierosolymitana & Ephesina sint Apostolicæ) nimirum quia in ea viget *Cathedra Apostolica principatus*, ut idem loquitur Epist. 162. Immo munus Romani Pontificis appellatur Apostolatus; ut loquitur Legati Leonis I. in Concilio Chalcedonensi Act. 1. Episcopi Galliæ Epist. 51. inter Epistolas Leonis. Bernardus Epist. 190. ad Innocentium Honorius Imperator Epist. ad Bonifacium. Quia nimirum præ aliis Episcopis Sedium Apostolicarum succedit aliquo modo in ipso Apostolatu, quoad potestatem universalem & curam universi Orbis Christiani, & si non quoad immediatum Verbi à Deo accepti ministerium; vi cuius Apostolorum scripta seu libri sunt Scriptura sacra.

Sed cum constet Primatum quatenus in Successoribus Petri (qui sunt de facto Romani Pontifices) permanentem esse juris divini, dubium movetur, an conjunctio primatus cum Romana Sede sit similiter juris divini? Resp. Christum, in prima institutione de hoc nil determinasse, ideoque Petrum in principio nullam particularem Sedem, dein Antiochenam assumpsisse. Qui pari libertate potuisset aliam assumere. Et si nullà Sede delectà obisset, Successor ejus fuisset deligendus juxta modum ab Ecclesia pro tempore ordinandum. Si Antiochiæ ulque ad obitum Sedem fixisset, pariter successisset Episcopus Antiochenus. Quòd itaque modò succedat Episcopus Romanus, initium habet ex facto Petri, qui Cathedram Antiochenam relicta, Sedem Romanam sta-

50.
Nomen se-
dus Apo-
stolice intelli-
gitur Ro-
mannæ, &
quare.

Unus Ro-
mani Pon-
tificis voca-
tur Apo-
stolatus, &
quare.

51.
Conjunctio
Primatus
cum Roma-
na Cathedra
oritur
ex facto Pe-
tri.

48.
An Cartha-
ginense III.
hunc ritum
solum Podis-
fici non tri-
buendum
deceverit.

49.
An quo-
sensu Pon-
tifices dici
possint Vica-
rii S. Petri.

Allegant Nonnulli, quoque illud, *Universalis autem nec Romanus Pontifex appellatur*; quasi decretum Synodi Carthaginensis III. Verum non sunt verba Synodi, sed Gratiani, qui illa post Can. *Præmæ Sedis d. 99.* desumptum ex Synodo, subijcit velut titulum sequentis Canonis. Ipsa autem Synodus agens de Episcopis Africanis prohibet, ne quis ex iis se vocet Principem sacerdotum. Gratianus verò loquitur instar Gregorii, etsi ejus auctoritas alioquin minus curanda sit.

Petres quomodo varii Patres & Concilia antiqua apud Diana P. 12. Tr. 3. Resol. 1. Pontificem appellant Vicarium Petri, si sit illius cum æqualitate successor, cum Vicarius sit inferior eo cuius vices gerit? Resp. Vicarium ibi confundi cum successore; prout fit etiam in ipso Pontificali Romano, in quo Pontifex dicitur Vicarius S. Petri. Quòd etiam in correctis Editionibus remansit jussu Urbani VIII. cui ipse

mae stabiliter fixit, Episcopatuque Romano immortuus, Pontificatum universalem ei conjunxit. Indeque Romana à Patribus agnoscitur tanquam prima Sedes, Petri Cathedra, Caput omnium Ecclesiarum &c.

^{52.} Nihilominus *Driedo, Canus, Suarez, Bel-*
larminus & passim Recentiores contra Nonnullos, signanter *Soto 4. d. 24. q. 2. art. 5.*, censent probabilissimum, quod hic etiam intercessit voluntas & iustio Christi, ex qua Petrus Romae Sedem fixerit, ibique usque ad mortem tanquam Romanus & summus Pontifex resederit. Quod insinuat *Marcellus 1. Dist. 1. ad Episcopos per Antiochiam constitutos*, & refertur c. *Rogamus 24. q. 1. Eius* (inquit) *Sedes primitus apud vos fuit, qua postea iubente Domino Romam translata est.* Christi quoque voluntas de Sede Romae firmanda colligitur ex eo, quod voluerit (ut Patres testantur) Petrum ibidem mori: utique ad praefatum finem. Unde (ut referunt *Ambrosius, Gregorius, Innocentius III. c. Per Venerabilem, Qui filii sint legitimi*) Petro Romam fugienti occurrens dixit: *Venio Romam iterum crucifigi.*

^{53.} Congruentia.

Conguebat praeterea, ut sicut est unus certus Pontifex, sic & certa & immobilis ejus Sedes: cui quidem immobilitati maxime deserviebat iustio Christi, utpote per homines non variabilis. Et sane eventus docet Cathedram seu Sedem Romanam hactenus non fuisse umquam à Pontificibus desertam, aliamve ejus loco assumptam non obstanti tot saeculorum gravissima contra Romanos Pontifices Imperatorum gentilium persecutione, & subsequenter vexationibus, quas Roma à Gothis & Longobardis passa est, ipsa denique Populi Romani adversus Pontifices gravissimam diurnaque inimicitia. Neque etiam dum Avinione in Galliis per annos septuaginta resedit Papa cum Curia, fuit Cathedra Romana à Pontificibus derelicta aut à Papatu separata. Quod planè divinam quamdam Ordinationem indicat circa hanc rem.

^{54.} Iudicium Auctoris.

Quamvis ex praemissis aut nullis aliis allegari solitis hactenus mihi non constet, hic subesse propriè dictum praecipuum potestatum Christi. Potuisset enim Christi intentio Petro revelata fuisse absque stricto praecipuo, seu absque eo, quod potestas Petri aut Pontificum esset restricta, quin nihilominus possent transferre Sedem. Potuisset etiam praecipuum affecisse personam Petri, non Successorum, quibus utique non est satis clarè intimatum. Auctoritates enim non sunt adeò peremptoriae, ut patet consideranti. Id omnino credibile est, ex speciali providentia Christi, numquam Pontifices relicta Romanam assumpturos aliam Sedem.

QUAESTIO III.

De Electione, Renuntiatione ac Depositione Romani Pontificis.

Modus electionis à Christo non praescriptus, in Ecclesia non semper idem servatus fuit. Et primò quidem Cleri popularique suffragiis eligebatur, ut omnes tradunt; nec non ab Episcopis, quos adesse contingeret, ut colligit *Pamelius in Notis ad Epist. 52. Cypriani num. 29.* ex illis Sancti verbis: *Et factus est, Cornelius, Episcopus à pluribus Collegiis nostris*, id est, Episcopis & clericorum (ut ait *Cyprianus*) testimonio & plebis suffragio. Juxta *Azorium p. 2. lib. 4. cap. 2. q. 4.* id ita continebat, ut populi esset nominatio seu sortitio, Cleri (qui non cogebatur jure admittere postulatam) electio, Episcoporum consecratio. Mos iste plurimis saeculis perduravit, donec ad fideles Cardinales jus illud devolutum est (quorum eminentia exinde sensim augetur) & quidem eà lege, subsecuta in Concilio Lateranensi sub *Alexandro III.* (quae refertur c. *Licet, de Elect.*) ut adesse debeat consensus duarum partium, scilicet tertiarum, Cardinalium.

Interim multis saeculis sese immiscuerunt Gothi Italiae Reges, iisque expulsi, Imperatores Orientis, exacta pecuniarum summa confirmantes electionem Cleri, Pontificibus eam dare coactis. Quam iniquitatem deplorat *Gregorius in illud Psal. 5. Peccantem. Totà die exprobrabant mihi inimici mei.* At *Constantinus Pogonatus* primò pecuniarum onus, dein totam electionem liberam remisit citra recursum ad potestatem saecularem. Sed non ita diu postcessit jus per Imperatores malè tributum Italiae Exarchis, ut non nisi eorum requisito consensu Pontifex sederet. Rursus *Adrianus I.* (ut ex *Pamelio supra* refert *Sylvius 1. 4. Controv. q. 1. art. 3.*) convocata Synodo jus electionis dedit *Carolo Magno* ob pullos Italiae Longobardos; & refertur c. *Adrianus 22. d. 66.* Sed esse imposturam *Sigeberti* (ex quo *Gratianus* nimis credulus id suo Decreto totidem verbis inseruit, alique similiter decepti sunt) ostendit *Baronius ad annum 774.* Hoc saltem jus ejus filius *Ludovicus Pius* admittere noluit; admiserunt tamen (teste *Azorio sup. q. 2.*) ejus Successores in Imperio, donec *Adrianus III.* id ipsis ademit. Quod *Oththoni I.* restituit Clerus popularique Romanus juxta *Pamelium & Sylvium supra.* Sed illegitimè factam enim, id fuit à *Leone VIII.* Pleu-do-Papa in Conciliabulo illegitimo; quòd sine debita annotatione tractat & refert *Gratianus c. In Synodo, d. 63.* De quo *Baronius ad annum 964.* Quod nihilominus à variis successoribus *Oththonis* (etiam non

^{54.} Mos veteri eligendi Pontificem.

^{55.} Mos hodie.

^{55.} Quid olim jure vel factò circa electionem egerit potestas saecularis.